

A naptalan Kelet

Becketti mínuszok, mint az állat. – „Ülj a kocsiba, hadd szeresselek ott! Sleeping in the car, hogy úgy mondjam.” – Kódolni kell, amit csak lehet; spórolva, ha nem is pénzzel: mondtak pár ütőset előttiünk s rólunk akár; arra csak támaszkodni mintegy. Új agyalmányon bukni meg; ügyetlen kommunikáció?! – „Rakd a segged az anyós-ülésre! Netán vezess te! Országod méretén, ha érted, múlhat a Kelő Öv.”

Tekintélyes fehércseléd odaátról; aligha valami kákabélű nőci, harminkilós, anorexiás csontváz. (Az olyantól őrzöngenék, akár Kosztolányi holmi germanizmusoktól.) Inkább tenyeres-talpas és a bugaci csárdának tiszteletére téve tele. Nagy kerülő arra menni, ám a benzin nem számít, az élmény pedig igazán megéri. Hisz minimum államtitkáriás járgány repít: a Szeleverda!

Miskolci vállalkozó vagyok, aki az éjszakát Pesten töltötte, de (?) munkakezdési időre otthon kell lennie már. Az alkalmazottak regulázását nem bízhatni másra; „Navarra hercegének” túl magas semmi ár a pörgés, a betyár rabszolgatartás, uzsoraügyletek kamatemelési napi feladatokban; hódoltatni a Kutya-zsombékiakat a mocsárban. Felkenni a égbe párat, aki konok. Délsziget nincs! Van Kelet-.

A fővárosban a „keleti part”, nekem. Nekiünk. Pincei rúdvonaglás és table dance. Pedig a félszobányi, blondelrámás tükör kellene inkább, amely otthon vár. Nagymamától származó örökség; más-fajta hagyomány, ha úgy tetszik. Kissé nagyon polgári, ám most vámpír-mulatók bejárati kapuja, mely foltos, megvakult foncsorú. Szerencsére nem ad vissza magunknak úgy, mint ez az üres hajnal!

* * *

Vakbeckett-mínuszvégtelen: Egyszer talán majd véget ér a nyár. – Akcióthrillereket írok, ilyesféle címek alatt. Négy néger billenti át őket forgatókönyvbe feszt, de főleg doszt. Le-képezésük ne fárasszon személyesen! A producer druszám: Eoli Aradról; Hárfa, sajtómágnás s romancier. De nem ez, hanem a valós tapasztalat kelti fel figyelmem, némi félelmem: tűzhalállal veszünk ezen az őszön.

Hajnaloként néha már fagy is ugyan a becketti úrbidegben, aztán
majd' harmincig kúszik fel mégis délutánra. Egy első fejezet:
Radioaktív szekusok. Sugároznak hús évé, és hidegen, mint a sátán.
Így kerülne búsítás? – Szellemi teljesítménnyel a világot enyhíteni,
ez sem elhanyagolható „kombó”. A Kelő Övezet felé tépve vadul
felöltlik bennem megannyiszor otthonom. Hív vissza a naptalan Kelet.

„Szállj ki görcsömből, Hazám, te bajvívó, ki lélek-térdre rogyaszt
engem, akár egyfajta ellenfelét! Csak nem lebeasz ellenesem?!”
Vagy mégis...? Végig a Tisza-ártéren már az idegen, szép
Ludmilla hajzata. Szőke volt, az is, de nekem csak volt, ha van is...
(Parasztok az úton, korai kései szekerek, avas szénával a kiégett
rétekről, vasvilla lóg belőlük, nem ugyan hegygel, megpökdösött nyele.)

* * *

Előre Vakkeletnek! – „bőmérőz” háttámlán át Beckett, s hajt tovább:
hajtát. Szóval nem épp Nyugatnak; bármilyen hunyorogva is,
Réz-Nyílként valahol a svéd oroszlán meg az olasz spanyol-
csizma satujában, curva pericolosa útpofák között. A horizont
spiráljába tekeredve. Ha betente nem is, kéthetente legalább görbe
éjjel után vágatva. – „Se Szemjuelnél Isten, se nálunk az Ég-Arany.”

Ilyen ez az ősz: pókbálós bőrű; szülés-csigavonalas nyálcsík-fénylés
előttünk-mögöttünk. Csak mi születik meg e fékúton?! Még jó:
diszkóbaeset nem húz ki gyomrunkból belet, az üres légzsák...
S a novemberre még gondolunk úgy-abogy, de a decemberre már nem.
Magyarországnak ma is érdeke, ha szomszédja erős, életképes Ukrajna.
Kiemelt partnerség. Hanem velünk mi lesz?, gyenge gyerekekkel.

Nehéz kiszállás

Pár napja már, hogy lebeg a bácsi. Nem is lebeg, de egyre-egyre feljebb – Falusi iskolában, dobkályha tetején mint krumplibéj spirál. Politechnikásan ott, ahol be kell tönni a fiúknak, amit a lányok főztek „gyakorlati foglalkozás” tantárgy keretei között. Nincsen annyi, hogy el lebetne tékozolni! Szóval ott, ahol sobasem járt ökelme, amilyet sobase látott a Budapesten született.

A fővárosban döglött lovat, az Ostrom alatt, maximum, moslékokat! Gumilövedék ma is a szemedbe, ne láss Dunát, ha nem eszed, amit (beléd) diktálnak. – És főleg azért tépni el a Nyírségbe, így, a halál után, hogy akinek Rákosborzasztón már honvágy nyesi, rágta torkát, akár a vacak, ukrán Gauloise – „Te, éppen te, Idős Kisfiam!”, így az Úr –, annak is legyen végre egy nehéz kiszállás.

Ismerd meg hazád! Azután: Ismételd meg hazád! A realizmus útjain járva duplázd meg, sokszorozd fel! Mintha nem volna egy, akár, bőven elég belőle. Vagy a „két baba”? – Kitelepült erdélyiek farkasemlékei, medveöléléses emlékei, bűvő patakemlékei. Neki ilyesmi nem játszott, amikor mostoha országunk nagyon szakált, ő még bűvöl aszott vállalat-könyvelő volt. Ez a kulcs, éppen ez az!

Mily éhség mozgatta e férfiút, mégis! Pontosan ezért. Vad szomjúság: mindegyre új verseskönyv! Évente legalább, de jobb, igen, ha inkább több. Tucatokkal a Pilinszky posztumusz-kiadás kiadványszáma fölé menni – nem is titkolt ambíció. Pedig... Lakonikus Jani jóval mélyebb volt nála s aligha pusztán a hallgatás kín-tornyába beépülve (mint férfi Ön-Kőművesné, vagy nem is csak az...).

Pár napja múlt s ellebegett a bácsi. Lebeg tovább, és mindegyre teszi ezt a lebegést. Folyami és majd kikötői sirály. Vijjog, kenyérrre is bukik, észak-vizek slam ostyájára. S kicsikét civakodik a hófehér tollbunda-mélyből a többivel. Tipikus Teljesült Váromány-körös! Kortársi irodalmunk „erkölcsös” hol megrontói, hol utánfutói csak. Csúcsrepülés a teológia egeibe – egyebiránt szimplán szemétevés.

*A levegő közteseiben megtalált fényjátékuk plebániai kopír-
masín' villogása tonképp, csőrükre árnyékot húz. Ózont okád,
így téveszt meg: a szabad levegő „szabadjait” lélegezteti.
Közben obskúrus abrakadabra szövegeit másolja át meg át.
Ekként darál, szajkózza: „Isten! Isten!” És ennyi, azt hiszi,
már elég is. Akár a Paradicsomot feltalálni, turistaként, a Kanárikon.*

*Kelet s Nyugat szélteben négyszázötven, Észak-Dél fele
meg mintegy kétszáz kilométer széles, autonóm
közösségű szigetvilágról énekelek: Fuerteventura s Rocque del Est,
La Graciosa, Alegranza, Montaña Clara és Lanzarote, Isla de
Lobos együtteséről, ami (az urbs nevén) a Gran Canaria. Dús tartomány,
mérciskélgetni épp lehet, mégis a tengerár neki határa igazán.*

*Szomszédba hol tenger esik, más a határ sejtelve ott, az óceán
Spanyolhonán! Csapdossa ez a partokat, szerte kitölti csillámaival
a távot is, amelyet megfutott egykoron Béthencroix,
Navarra hercege – Kasztília s León királyának hű megbízottjaként
bódoltatva a „Kutyák szigetét”. Mely felmosódik most, hogy meghalt, Északig,
hegyi gyepűnek. Úgy Délsziget, hogy fata morganába szótt, Köd-Pireneusok...*

*Pár napja annak, lebeg a bácsi. Egyre lebeg csak, és fog is még tovább.
Megrekedt föld és ég között. Talán a legdrágább társasúton tarol.
Illetve nem is ő, a többieket szidtam az előbb, ő maga hiteles
fénynassoló. Habár kábítja őt is ózon, a hamis, nem-égi lég;
pár kósza papírbőr, mit takátlászló a tóthtihamérről – fel-felbúzott!
Am ha jön New Liberator új ostromban, rölapjain az ő képe potyog.*